

Тимошук Анастасія
здобувачка бакалаврського рівня вищої освіти
факультету педагогічних технологій та освіти впродовж життя,
(Державний університет «Житомирська політехніка»)

РИНОК ПРАЦІ І ЗАЙНЯТІСТЬ В УКРАЇНІ: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Безпрецедентна ситуація, в якій опинилася Україна внаслідок повномасштабного військового вторгнення росії, спричинила кардинальні зміни в усіх сферах суспільного життя та у функціонуванні державних і недержавних інституцій в Україні.

Всупереч різним прогнозам, Україна не лише вистояла, а й героїчно боролася за власну свободу та недержавні інституції, незважаючи на дуже болючі втрати. Економічна система України змогла витримати потужні удари та адаптуватися до нових умов.

У 2022 році ринок праці зіткнувся з серйозними викликами, але брак статистичних даних суттєво обмежував можливість оцінити реальність і характер змін, що відбуваються в Україні.

Потреба в актуальній інформації про поточний стан і перспективи ринку праці та попит роботодавців на працівників і навички була зумовлена необхідністю формулювання найбільш ефективних заходів для стимулювання зайнятості та економічного розвитку, а також такими причинами захист найбільш вразливих груп населення на ринку праці. Іншим важливим аспектом необхідності дослідження ринку праці в Україні є планування післявоєнної відбудови. Необхідно знати, що потрібно економіці, державі та збройним силам і які людські ресурси для цього потрібні Україні.

Економічна та міграційна кризи стали основними чинниками, що погіршили ситуацію на ринку праці в Україні: до кінця 2022 року ВВП країни впав більш ніж на 30%, національна валюта значно знецінилася, ціни зросли, а доходи населення суттєво скоротилися. Водночас, особиста безпека людей опинилася під загрозою, і люди масово покидали країну: у 2022 році майже 8 мільйонів людей виїхали з України. При цьому майже 5 мільйонів людей стали внутрішньо переміщеними особами. Запровадження воєнного стану та мобілізація також стали значними факторами, що вплинули на ринок праці та зайнятість. Призов до збройних сил суттєво вплинув на обсяги зайнятості, спричинив зміни у структурі плінності кадрів, сформував певні моделі попиту та пропозиції та загострив дефіцит людських ресурсів на ринку праці.

Найбільше скоротилася частка найпростіших професій, що корелює зі зміною професійної структури зареєстрованих безробітних: частка робітників з обслуговування машин та устаткування в загальній кількості безробітних зменшилася. Очевидно, це пов'язано зі збільшенням попиту на представників цієї професійної групи. Відповідно, зменшилася і частка працівників сфери управління в загальній кількості безробітних, які перебували на обліку. Натомість зросла частка працівників торгівлі та сфери послуг у структурі безробітного населення. Це, ймовірно, є наслідком поглиблення кризи в секторі роздрібної та оптової торгівлі, що зменшило можливості їх працевлаштування та купівельну спроможність населення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Туленков М. В. Ринок праці та зайнятість населення в сучасному соціологічному дискурсі. *Релігія та соціум*. 2015. № 3 (19). С. 120-125. Орлова О. В. Міжнародний досвід розвитку пенсійної системи : спец. 281 «Публічне управління та адміністрування» / Орлова Олександра Вікторівна – Миколаїв, 2020.

<https://krs.chmnu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1543/1/%d0%9e%d1%80%d0%bb%d0%be%d0%b2%d0%b0%20%d0%9e.%d0%92.%20%d0%b0%d0%b2%d1%82%d0%be%d1%80%d0%b5%d1%84%d0%b5%d1%80%d0%b0%d1%82.pdf>

2. Ковальська Н. М. Актуальні проблеми працевлаштування молоді на сучасному ринку праці України. Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування. 2013. № 2.

3. Ринок праці в умовах війни: основні тенденції та напрями стабілізації.
URL: <https://razumkov.org.ua/images/2022/07/18/2022-ANALIT-ZAPISPISHULINA-2.pdf>